

1. “..... on koduta loomade sarnased, kelle sündimise paik mõnikord teadmata on, kes siiski igal maal ja kõigi rahvasugude keskel elavad, ja ehk küll esiotsa kui võõrad sinna tulnud, aegamööda sealse rahva kombeid ja viise mööda endid kujundavad, nagu oleksid nad praeguses paigas sündinud ja maast-madalast üles kasvanud.”, kirjutas ta 1866.aastal oma muinasjuttude kogumiku eessõnas. Nii autor kui ka suur hulk kirjandusteadlasi peab selle raamatu ilmumist eesti rahvusliku kirjanduse sünniks. Tsitaadi/kogumiku autor ja pealkiri? Täisvastus 2p, pool vastust 1p.

2. Ka muinasjutud ei jää kõrvale tänapäevastele ilmingutele. Nimelt, 3.juuli 2020 “maaliti” ühele maailmas tuntud muinasjututegelase monumendile (skulptor E.Eriksen, abikaasa Eline eeskujul) tekst Racist Fish (rassistlik kala). Õigeks vastuseks on muinasjutu autori nimi ja pealkiri! Täisvastus 2p, pool vastust 1p.

3. Postmargil on kujutatud kahte meest, kes andsid oma esimese

panuse meie temaatikasse 20.12.1812.aastal avaldatud muinaslugude I köite avaldamisega. Perekonnanimi annab 1p, emma-kumma eesnimi lisab veel 1 punkti!

4. Igas õiges muinasjutus on ka kurjuse kehastus. Nähtav maal kannab nime “Nõiasabat” ja valmis 1798.aastal. Kes on autor? Vihjeks veel – tegemist on hispaanlasega, kes oma teostes kasutas erilist valget pliiga värvipigmenti, mille mürgitus põhjustas ilmselt 1792.aastast tema kurtuse.

5. Kes on värss-muinasjutu “Muinasjutt tsaar Saltaanist” autor? Katkend Sojuzmultfilmis 1984.aastal toodetust.

<https://www.youtube.com/watch?v=siaA4ZvNQGA> alates 02.09 min

6. Kes kuulsatest kirjanikest kirjutaks muinasjutu Punamütsikesest alljärgnevalt?

“Tule siia,” ütles hunt. Punamütsike kallas kahte klaasi kalvaadost ja istus tema juurde voodisse. Nad hingasid sisse Eesti linnast Riistast toodud kalvaadose tuttavat hõngu. Selles lõhnas oli igatsust ja väsimust. Kalvaados oli nagu elu. “Muidugi,” ütles Punamütsike, “Meil pole enam tulevikku.” Hunt vaikis. Ta oli sellega nõus.

Pildil küsitav koos Marlene Dietrichiga

7. Eelmisel aastal täitis 100 aastat Eesti legendaarse muinasjuttude illustreerija sünnist.

Nimetage selle juudi rahvusest kunstniku, kes suutis nõukogude reaalsuse muinasmaaks maalida, nimi?

8. Tsitaat:

“Näed sa, kuidas jumal lollide eest hoolitseb! Kuigi su lihane ema sind ei armasta, pole su moon sugugi paha..... Joome õige alustuseks kibedat.”

Millise rahvuse muinasjuttudele on selline suhtumine omane?

9. “Kimalase lend” N.Rimski-Korsakovi ooperist “Muinasjutt tsaar Saltaanist” on etaloniks ühele tegevusele Guinnessi rekordite raamatus. Ametlik rekord kuulub 2010.aastast inglasele Oliver Lewisele – 63,356 sekundiga. 2011.aastal olla sellega hakama saadud ka 47 sekundiga. Mis tegevus?

10. Näete lõiku 1979.aastal Sojuzmultfilmis valminud multikast. Mis on selle pealkiri? Küsija Siberis elava sõbra sõnul on tegemist venelastele omase unistusega.

<https://www.youtube.com/watch?v=7tuZUei09hk> **8.13 – 12.48 min**

11. Eesti loomamuinasjuttude tüübikataloogi koostaja Pille Kippari andmeil on jututegelaste pingerida järgmine:on tegelaseks 110,108 ja38 jututüübis. **Kes on need TOP-3 loomamuinasjuttudes?** 3 õiget 2 punkti, 2 õiget ainult 1 punkt. Järjestus ei ole oluline.

12. Lauma on meile teada kui Läti tuntuim ja armastatuim magusabränd. Läti rahvausundis oli Lauma algselt suuremõõnena kujutatav maa- ja sünnijumalanna, hiljem metsahaldjas ja (kuri) nõid. **Mis oli aga lätlastele Lauma vöö?** Küsitav võib näidata rahapaja asukohta, on ka teatava vähemuse sümboliks.

13. V.Vasnetsovi maali “Vägilased” võis NSVL-i avarustes kohata kõikvõimalikes kohtades küllastumiseni. **Kes on need böllinade 3 kangelast maalil?** Kolm nime – 2p ja kahe nime eest – 1p.

14. A. Sapkowski on Poola enim tõlgitud fantaasiakirjanik. Tema teostes, mis on ilmunud ka eesti keelsena, antakse klassikalistele muinasjututegelastele väga morbiidne väljund – näiteks Lumivalguke on päkapikkude poolt seksuaalselt ära kasutatud sarimõrvar jms. Peategelaseks on koletiste hävitaja Riivimaa Geralt. Nendele teemadele tuginedes on loodud 2 populaarset arvutimängu ning NETFLIX on tootnud seni 2 hooajalise seriaali. **Mis üldnime kannavad seriaal ja arvutimängud?**

15. Koonus küsimus **I vihje (3p)**

Mis nimeline on Eesti muistendite kõige kohutavam koletis? Temast tegi esimese animafilmi E.Tuganov 1959.aastal ja 2007.aastal Riho Unt juba Elbert Tuganovi mälestuseks. Näete tutvustavat klippi uuemast segatehnikas tehtud versioonist. **Link vastuste juures!**

15. Koonus küsimus II vihje (2p)

Samanimeline on ka üks Eesti ansambel?

„Mängivad pillid, kuu on vees“ (sõnad Karl Ristikivi/ muusika Valter Soosalu ja Jürgen Kütner)
https://www.youtube.com/watch?v=tToAiFWci_I

15. Koonus küsimus III vihje (1p)

Küsitava aluseks on Eestiski populaarne rahvusvaheline Lohetapja muinasjututüüp, kuid August Annisti arvates soovis Kreutzwald lohe omadused eestipärasemale olevusele üle kanda, mõeldes selleks välja uue koletise. **Kreutzwald kujutab teda hiiglasliku olevusena, kellel oli härja keha, konna jalad ja mao saba, keha oli kaetud kivist ja rauast tugevamate soomustega, tema silmad hiilanud heledamini kui küünlad. Koletis püüdnud kõike enda teel hävitada ning ajanud ta suust välja tuld ja suitsu. Nagu sünnib teisteski lohetaapmislugudes, hävitab pahalase noormees kavalust appi võttes. Nimetus?**

Edward von Lõnguse versioon

Viimsis

16. Muinasjutu süžee pärineb inglise folkloorist. Muinasjutt avaldati esimest korda 1843 Londonis ilmunud raamatus "Nursery Rhymes and Nursery Tales", autor J.H. Phillips ja lõppeb nii:

"Siis panikatlale uuesti kaane peale, keetis hundi pehmeks ning sõi ta õhtusöögiks ära. Ning sellest päevast saati elas õnnelikuna ja rahulolevana." **Mis muinasjutt?**

Vihjeks: Eestis tegutseb samanimeline teadusteater.

17. August Kitzberg on ühes kirjas Jakob Hurdale (3.II.1889) oletanud, et sellisel pärimusel võib olla ajalooline taust: "Mina arvan:olivad vanad eestlased, kes risti usku vastu ei võtnud ja üksikutesse kohtadesse ära põgenesivad. Nemad ehk tegivadki seal veidraid tempusi, et neid oma urkades rahule pidi jäetama. Siis üteldi esitsa: "Seal elab üks (kes kristlane ei ole), pärast tegi luule ja ebausku kuradi." **Keda peetakse silmas e täida lüngad?!**

sarnanevad ogadega."

18. Kelle muinasjutt lõppeb sedasi?

"Kuni tänase päevani võib kakaduu suletuti alt leida palja nahalaigu, mille sisalik oli pühjustanud. Aga kakaduu kodumaal elavad pruunikaspunased sisalikud - moolokid, kellel on nahal naastud, mis

19. Geppetto, hüüdnimega Pudrupea, sai tislari Antoniolt rääkiva puuhalu ja asus sellest nukku meisterdama. *"Mis nime ma talle panen? Hakkan teda õige Pinocchioks kutsuma. See nimi toob talle õnne. Tundsin kord tervet Pinocchiote perekonda: isa Pinocchio, ema Pinocchio, lapsed Pinocchiod, ning kõik nad elasid väga hästi. Kõige rikkam neist käis kerjamas."* **Aga mis puust Pinocchio valmistati?** Mõelge etümoloogiliselt dendroloogia peale!

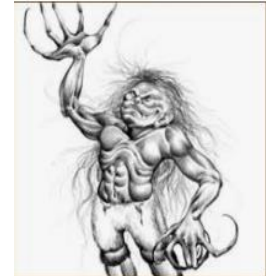
20. Näete BFM (Baltic Film and Media School) üliõpilaste lühifilmi "Vanapagan ja Ants". Muistendi algversioonis nimetab Kaval-Ants vastasseisus Vanapaganaga ka oma vendasid. **Kes olid Kaval-Antsu sõnul tema vanem ja noorem vend?** 2 venda kirjas 2p, ühe venna eest saab 1p.

<https://www.youtube.com/watch?v=XFkeaLMIMIQ>

21. Üks Eesti kirjanik on oma 50.juubeliks kirjutanud raamatu pealkirja ja ka tegelased laenanud F.R.Kreutzwaldi “Eesti rahva ennemuistsetest juttudest”. Tsitaat : *“Ja siis ma nägingi neid esimest korda. Terve leiliruum oli neid täis. Linalakad tüdrukud, patsid õlgadeni. Laiaõlgsed poisid, juuksed korralikult seitlisse kammitud. Kõigil rahvariided seljas, nagu läheksid nad laulupeole. Nad tulid üksteise järel leiliruumist välja ja rivistusid seina äärde, justkui valmistuksid ühispildiks. „Kes need on?“ küsisin ma jahmunult.*

„.....,“ *lausus Kallela vaikselt. „Nad aitavad meid.“*

Kirjaniku nimi ja laenatud pealkiri? Täisvastus 2p ja pool vastust 1p.

22. Inuiitide/eskimode muinasjuttude üheks pahalaseks on Mahahaa, kes tapab inimesi väga erilisel kombel. **Missugusel viisil Mahahaa vaeseid inuiite mõrvab?** Mõelge tema nime peale!

23. Oma esimesed muinasjuttude kogumiku “Möödunud aegade moraaliga lood ehk Haneema jutud” avaldas ta 1697.aastal oma poja Pierre d'Armancour'i nime all. Alles 1990.aastal ajakirjas Europe avaldati esmakordselt tema muinasjutt “Karjane, kes muutus lambaks”. Kokku on temalt avaldatud 11 proosa- ja 3 värssmuinasjuttu, lisaks veel 38 valmi. **Nimetage selle klassikaliste muinasjuttude zanri aluspanija nimi?**

24. Kultuurisaates “Plekktrumm” välitis ta oma 20 aastat tagasi ilmavalgust näinud raamatust rääkides, et kasutas oma teoses neid Eesti muinaslugude tegelasi, kes on “Ennemuistsetest juttudest” välja jäänud. **Nimetage kirjanik, tema raamatu pealkiri ja teose motiividel tehtud filmi pealkiri!** Kolm õiget 2p ja vähemalt 2 õiget 1p.

25. Kes tõlkisid eesti keelde 1984.aastal avaldatud kogumiku “Tuhat üks ööd”? Tegemist on abielupaariga aastast 1975 : proua (sünd.1943) on luuletaja ja tõlkija, härra (1940-2011) luuletaja, proosakirjanik ja tõlkija. Perenime eest saab 1p, emma-kumma eesnime eest saab veel 1 punkti.

Vihjeks räpivad “Naised köögis”

<https://www.youtube.com/watch?v=ECsqSli1DpY>

26. “Majaussi kasvandikud”

“Ennemuiste elas üks mees, kell oli kolm poega. Ta leidis metsast sinika ussi ja tõi ta lastele mänguasjaks kodu. Uss sai pea majaussiks, mängis lastega sõbralikult ja sõi nendega ühest kausist. Vanem poeg oli riikas ja ei annud teistele rahu. Keskmine oli ussile kõige armsam, sest ta oli tasane ja osav. Aga kolmas oli truu ja ustav ja oli kõigist kõige parem. Kui poisid olid suureks kasvanud, siis ütles majauss:

“Mina lähen nüüd jälle oma paika tagasi, aga teile annan ma nimed: Vanema venna nimi on Rahurikkuja, keskmise venna nimi Siniuss ja noorema nimi Truuvaar.” Siis läks uss metsa tagasi. – Kui nüüd sõda tuli, siis läksivad kolm venda teistega sõtta ja võit jäi neile. Siis valiti nad oma vahvuse eest teiste vanemateks. Pärast läksivad nad aga võerale maale kuningateks.” **Mis nime all on vanim vend Rahurikkuja enam tuntud?**

27. Kes on pildil olev mees? Enim tuntust on ta kogunud Alibaba nimelise turundusplatvormi omanikuna. Hiljuti panid Hiina Rahvavabariigi võimud veto AliBabale kuuluva Ant Groupi maailma suurima (37 miljardit) aktsiate IPO-le (aktsiate avalik enampakkumine). Perekonnanimi on eesti keeles isiklik asesõna.

28. Millise muinasjutulise olendi nimega kutsutakse idu- või sturt-up ettevõtteid, mis on oma väärtuses ületanud 1 miljardi piiri?

29. Mis nimelise muinasjutu kirjutas C.Perrault just Usse'i lossi silmas pidades? Küsitav muinasjutt on andnud väga tugevaid mõjutusi vendade Grimmide üle sajandi hiljem ilmunud “Okasroosikesele” ja “Lumivalgeskele”.

30. Koonus küsimus I vihje (3p)

Mis muinasjutt?

Kuulete küsitavast muinasjutust lähtuva joonisfilmi soundtrack'ilt finaali “Love's First Kiss”

<https://www.youtube.com/watch?v=T5AmzJjLbJU>

ainult audio

30. Koonus küsimus **II vihje** (2p)

Küsitav joonisfilm valmis 1937.aastal? Eelmisel aastal suri 101 aasta vanuses naispeategelase prototüüp Marge Champion.

Soundtrack'lt "Heigh Ho"

<https://www.youtube.com/watch?v=HI0x0KYChq4>

ainult audio

30. Koonus küsimus **III vihje** (1p)

Originaalmuinasjutus üritati naispeategelast mõrvata 4 korda:

- 1.Palgamõrvari e jahimehe abil
- 2.Lämmatada pihikupaelaga
- 3.Mürgitada kihvtise kammiga
- 4.Mürgiõuna sissesöötes

